

Tants Superbussi ümber

Maanteeameti ühistranspordiosakonna juhataja

Kirke Williamson tõrjub Superbusi...

Foto: Eiko Kink

Jant Šoti odavbussifirma Superbusi liiniloa taotlusega on läinud nii kaugelt, et Superbus uurib loa saamise üle otsustama pidanud maanteeameti reedese koosoleku protokollid. Õigust reisijaid vedada pole neil veel ikka.

Bussifirma ja amet süüdistavad üksteist ebaprofessionaalsuses.

Maanteeameti ühistranspordi osakonna juhataja, paari kuu eest Hugo Osulale kuuluva Mootor Grupi tütarfirma Eesti Buss OÜ juhatusest lahkunud Kirke Williamson ütleb, et ühegi teise bussifirma liinilubade taotlustega pole varem nii palju probleeme olnud kui Superbusil.

„[Meediakära ühe punase bussi ümber](#) on olnud täiesti tavatu. Ka teiste bussifirmade taotlustes on olnud pisivigu, kuid mitte nii palju. Superbusiga käib suhtlus vaid läbi advokaadi, seega on see ka ametlikum,“ sõnas ta.

Bussiäri Ryanairiks nimetatud Šoti Superbuss pakub väga odavaid piletihindu, mis arusaadavalt võib konkurendid närvi ajada. Superbusi Eesti üksuse (OÜ Bus Transport Holding) ja Soomes tegutseva Superbusi brändi Onnibusi soomlasest juht Lauri Helke on veendunud, et Eesti Maanteeamet arutab nende taotlust turuliidri ja Williamsoni endise ülemuse Hugo Osulaga ning ütleb, et maanteeameti töökultuuris vohab nõukogudeaegne korruptsioon.

Williamson tõrjub kõik süüdistused kokkumängust Osulaga ja kinnitab, et maanteeamet on täiesti sõltumatu ning ükski bussiettevõtte nende otsuseid mõjutada ei saa.

Ta selgitab, et liinilubade välja andmise üle otsustab vastav komisjon, kuhu kuulub koos tema endaga esimehena 13 liiget, ükski neist ei esinda ühtegi turul tegutsevat bussifirmat. „Oleme sisuliselt nõu andev komisjon, teeme oma ettepanekud, mis maanteeameti peadirektor kas kinnitab või mitte,“ ütles Williamson.

Konarlik suhtlus

Superbus süüdistab maanteeameti tahtlikus venitamises nende liiniloa väljastamisel ja pole rahul, et 1. juulil esitatud loataotlust pole ikka veel rahuldatud.

Reedel toimunud liinilubade komisjoni otsust Superbusi osas keeldus Williamson reede õhtupoolikul avaldamast, kuna polnud teavitanud sellest veel asjaosalisi ehk Superbusi.

Seda, et maanteeamet Superbusi osas reedel mingi otsuse vastu võttis, kuulis bussifirma juht Helke enda sõnul alles ajakirjanikult ning lasi seepeale oma advokaadil Merit Linnul maanteeametist asja uurida.

Maanteeametist said Lind ja Helke teada, et reedel tõepoolest arutati nende liiniloa taotlust ning hiljemalt teisipäevaks lubas maanteeamet saata firmale väljavõtte Superbusi puudutavast osast koosoleku protokollist, et Superbus saaks kujundada oma potentsiaalsed vastuargumendid. Eile õhtul arvas Helke selle info põhjal, et ilmselt nad siis ei saanud ikkagi luba.

Williamson jälle selgitas, et kui liinilubade komisjon oli reedel, ongi protokoll valmis ehk teisipäevaks, siis vaatavad kõik osapooled selle üle, lube taotlenud ettevõtetele saadetakse tulemused ning seejärel saadetakse need kinnitamiseks maanteeameti peadirektorile.

„Sellist infot, et me lükkaks nende liiniloa arutelu 7. augustilt veel edasi, pole kordagi laual olnud,“ märkis ta.

Kommentaar

- **Arutelu konkurentidega pole kunagi olnud maanteeameti pädevuses**
- *Hansa Bussiliinide juht Andres Puskar*
- Ühe bussifirma liiniloa taotluse arutamine teiste firmadega pole kunagi olnud maanteeameti pädevus või roll, kuulen sellest esimest korda. On olemas reeglistik, mille järgi liinilubasid väljastatakse. Maanteeametis on eesotsas küll uus juht, võib-olla hakatakse seal kujundama mingit uut poliitikat. Ajakirjanduse vahendusel olen aru saanud pigem sellest, et Superbusil endal polnud taotluse avalduses kõik korras. Mullegi oleks põnev aru saada, mis oli nende omas teistmoodi kui tavalistes taotlustes.

„1. juulil laekus Superbusilt palju dokumente, need tuli kõik läbi vaadata, vahele jäi ka nädalavahetus. Seda teeb üks inimene, kes peab olema oma väidetes ikkagi väga punktuaalne ja korrektne. Seega edastas amet bussifirmale parandusnõuded 10. juulil ning neil oli aega parandusi sisse viia kolm nädalat. Ütlesin neile, et ma ei saa menetleda puuduvaid dokumente. Me ei diskrimineeri kedagi, me menetleme kõiki dokumente ühtemoodi, aga me ei saa neid menetleda, kui need on puudulikud. Isegi siis, kui mul on taga meedia surve,“ lausus ta.

"Superbus saatis oma parandused 20. juuli õhtul, tööle tulev inimene sai need kätte 21. juulil, kuid nende taotlus ei tulnud arutlusele veel 24. juulil kogunenud komisjonis, sest nii kiiresti ei jõua üks inimene dokumente ette valmistada. Ega teised vedajad ei pea ootama oma taotlustega Superbusi järel, et oma load kätte saada, kui neil kõik korras on. Seega planeeriti Superbusi liiniloa taotlus arutamiseks järgmises komisjonis ehk 7. augustil,“ lisas Williamson.

Süüdistustelaviin

Helke paljude süüdistuste seas maanteeametile toob ta esile probleemi, et pärast liiniloa saamist peavad nad alustama reisijatevedu 15 päeva jooksul. Seega tuleb juba ette palgata bussijuhid, kes ootavad nii kaua tegevusetult, kui luba saabub ning siis 15 päeva jooksul peavad nad kiiresti tööle asuma. Helke sõnul on seadused ja reeglid loodud nii, et takistada uutel tulijatel turule sisenemist.

Williamsoni sõnul ütleb vedaja ise, mis kuupäeval ta sõitma tahab hakata.

„Ma ei tea, kust see 15 päeva võeti, see on vale. Mitte kusagil pole sellist seadust, mis ütleks, et 15 päeva pärast liiniloa saamist peab sõitma hakkama. Etteteatamistähtaeg liini avamisest on minimaalselt 10 päeva, sest nad peavad teavitama bussijaamu ja omavalitsusi,“ ütles ta.

Seepeale viitavad Helke ja Lind ühistranspordiseadusele, mille järgi on bussifirma kohustatud alustama vedu liiniloa väljastamise päevast arvates 15 kalendripäeva jooksul.

Hiljem saatis Williamson sellele küsimusele uue parandatud vastuse, kus ta teatas, et vedaja ütleb ise, mis kuupäeval ta sõitma tahab hakata. "Riigisisese kommertsliiniveo korral on liiniloa omaja kohustatud alustama liiniloale märgitud vedu liiniloa väljastamise päevast arvates 15 kalendripäeva jooksul. Lisaks on vedaja kohustatud liikluse alustamisest või muudatuse tegemisest sõiduplaanis informeerima kõiki asjaomaseid maavalitsusi vähemalt 10 kalendripäeva ette."

Lisaks on Helke nõutu, miks peavad nad juba enne liiniloa saamist näitama ette bussid, millega sõita kavatsevad, kui loa peaksid saama. Selleks on Superbus ostnud kolme miljoni euro eest kaheksa busi, mis praegu Tallinna külje all Jüris liinilube ootavad.

Williamson väidab, et keegi pole küsinud Superbusilt busside ette näitamist, seda, kui palju on bussis kohti, peavad nad ütleva bussijaamadele. „Seda, mis bussiga nemad sõidavad, ei pea meie teadma,“ sõnas ta.

Jälle viitavad Helke ja Lind ühistranspordiseadusele, mille järgi peavad liiniloa taotlejad esitama teenindamiseks vajalike sõidukite olemasolu tõendavad dokumendid.

Pane tähele

- **Kes otsustab Superbusi saatuse?**
- *Maanteeameti liinilubade komisjoni koosseis:*
- *Esimees:* Kirke Williamson, maanteeamet
- *Aseesimees:* Aini Proos, maanteeamet
- *Sekretär:* Juli-Ann Siimpöeg, maanteeamet
- *Liikmed:* Mika Männik, maanteeamet
- Vello Jõgisoo, Harju Ühistranspordikeskus (ÜTK)
- Harri Lepamets, Järva ÜTK
- Heldur Lääne, Jõgeva ÜTK
- Avo Rahu, Pärnumaa ÜTK ja Pärnu maavalitsus
- Valentina Lunina, Ida-Viru maavalitsus
- Anne Vodi, Tartu maavalitsus
- Sander Salmu, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
- Villem Tori, Autoettevõtete Liit
- Tarvi Viks, Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon

"Survestamine pole võimalik"

Helke kõige karmim süüdistus maanteeameti aadressil oli, et amet arutab nende liiniloa taotlust teiste bussifirmadega. Ei GoBusi juhti Enn Randmaad ega Hansa Bussiliinide juhti Andres Puskarit pole sellisesse arutelusse kaasatud ning mõlemad kinnitasid, et midagi sellist pole kunagi tehtud.

Williamson selgitas, et maanteeamet peab liinilubade väljastamise kaalutluspõhimõtete järgi küsima teistelt vedajatelt busside täituvust, mitte arvamust.

„Kui taotletavate liiniga lähestikuste väljumisaegadega liinidel on täituvus alla 75%, pole põhjust väljastada Superbusile liiniluba, sest olemasolev vedaja suudab rahva ära vedada,“ ütles ta.

Küsimusele, kas mõni bussiettevõtte on püüdnud maanteeametit survestada, et Superbus ei saaks Eesti turule tulla, vastab Williamson, et bussifirmad ei saa neid kuidagi survestada, sest lähtutakse vaid esitatud sõiduplaanist ja dokumentatsioonist.

„See pole lihtsalt võimalik, et keegi teine saaks sõna sekka öelda. Kõiki koheldakse võrdselt.“

- **Mari Mets**
mari.mets@aripaev.ee